

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénzek,

reklamációk

Becsek Dániel Fia

könyvnyomdájába inté-

zendők: Sz.-udvarhely

Árpád-utca 3.

VASÁRNAP

90. KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

Magyar

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.

Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Karácsony.

Mindjárt két ezer esztendeje, hogy elhangzott a bethlehemi mezőn az angyali szöveg: *ime, hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz: és mégis, ez az izenet mindig új, vonzó és lebilincselő. A kegyes lelkek ma is éppen azon buzgósággal keresik fel a Krisztus bölcsőjét, mint a bethlehemi pásztorok. A folyton haladó világ áramlatban a karácsony mit sem veszített egyszerűségének, kedvességének varázsából. Más intézmények, sőt népek és nemzetek is, szokásaikkal egyetemben, azóta régen a feledés tengerébe merültek: míg a karácsony ma is fényben, méltóságban áll előttünk.*

Felmerül a kérdés önkénytelenül is: mi ennek az oka, mi az a varázs-erő, mely ezen ünnephez olyan ellenállhatlanul kapcsol szegényt és gazdagot, királyt és köldust? A felelet ezen kérdésre nem lehet más, mint az, hogy a karácsonyi eseményben, a *bethlehemi jászol szülöttében az emberiség azt a kincset nyerte meg, mely lelkének égő szomját, legbensőbb szükségait minden időkorban képes kielégíteni*, jobban mondva egyedül ez képes kielégíteni. Ez a kincs maga az Ur Jézus és az ő evangéliuma. Isten jelent meg ő benne testben, azt mondja János, a szeretet apostola. Evangéliumában pedig az Isten határtalan szeretete, jósága, bűnbocsátó kegyelme és égi békeség tárul elénk. Ezeket nem ismerte eddig a világ. Jézus pedig éppen ezeket ismertette meg a világgal. S van-e, kérdem, a földtekén ember, a ki ne sóvárogna a szeretet után, a ki ne vágyónék békeségre és a ki ne akarna Isten előtt kedves lenni? Nincs, mert ha ilyen lenne, az nem volna az Isten képére teremtett ember. Ezeket a

kincseket keressük ma is a Krisztus bölcsője mellett.

A karácsony azonban nem csak Jézus születésének fenséges ünnepe, hanem az *emberiség újjászületésének* is kezdete és ünnepe. Ha Krisztus születése előtt a tudatlanság, a vakhit, a tévelygés szürke köde nyomta a sziveket és az elméket: Krisztus evangéliumában a világosságnak tökéletességre vezérlő napja ragyogott fel. Ha a születés, a rang, a vagyon áthidalhatlan falaként állott fenn; ha a zsarnokság és hatalom volt az uralkodó erő: *Ő benne, az egyenlőség, a testvériség és a lelki szabadság apostola jelent meg*. Isteni munkálkodása folytán új ég és új föld állott elő. Országa új ország volt és az eddigi élet- és világnézettel szemben méltán nevezetett Istenországának. Krisztus születése után a mi nagy, a mi örökéletre való történt: az mind az ő evangéliumán épül fel.

A karácsonyi öröm azonban még nem teljes, mert a Krisztus evangéliuma nem aratott teljes diadalt e földön. Nemcsak a pogány népekre gondolunk, hol még nem is ismerik a Krisztust, hanem a keresztyén népek között is még látjuk a bűn uralmát, és ráakadunk a Krisztus születése előtti állapotokra. Bálványozás, bűvölés-bájlás, lelki zsarnokság ma is fogva tartják sok embernek a lelkét. Avagy éppen, szép magyar hazánkban nem látjuk-e a folytonos huza-vonát, viszálykodást, felekezeti gyűlölséget, melyek nem engedik, hogy a magyar nemzet összeforjon, erős legyen. Bizony, még sok ember lelkében nem támadt föl a Krisztus evangéliumában nyert égi kincsek elfogadására irányuló képesség: *a hit, e nélkül pedig sem örvendetes karácsonyunk nem lehet, sem a társadalom újra nem születhetik.*

Mi, a kiket már a hitnek fényes csillaga vezet, s különösen a református egyház, melyet a Krisztusban kijelentett hit tart fönn és az ő lelkének ereje kapcsol össze: nekünk kell a Krisztus bizony-ságtételében elől járnunk és a bethlehemi bölcső-höz vezetni mindeneket, hogy részesüljenek a karácsonyi örömben és a szeretet áldásaiban.

Vajda Ferencz.

Karácsony ünnepe.

Karácsony ünnepe,
Jer borulj ránk szépen,
Szülj édes ihletést,
Boldog ünneplést
Mindnyájunk szívében.

Borulj ránk, borulj ránk
Szeretet világa,
Hintegess sugárt a
Kunyhók ablakára,
Márványpalotákra.

Óh, hogy egyként, együtt,
Ünnepeljenek meg,
Szülője az áldó,
Világot megváltó,
Örök szeretetnek.

Földd be a didergő
Ruhátalanságát,
Hü testvéri részként:
Borítsd rá a részvét
Aranyos palástját.

Önts hitet, bizalmat
Az árva szívébe
S könnyje lpergését
Fesd oda intéskép'
A gazdag élébe.

Hogy a kit megáldott
Mind a két kezével,
A jóságos Isten:
Mást ő is segítsen
Az egyik kezével!

Adván a szegénynek
Háza ereszében,
Enyhelyet, kenyeret,
Ama ma született.
Megváltó nevében.

Borulj ránk, borulj ránk
Szeretet világa,
Hintegess sugárt a
Kunyhók ablakára,
S márványpalotákra!

Szabolcska Mihály

Az üdvösség útja.

(Folyt. 4.)

De, ha kérdezzük, hogy az egyház melyik szentírásbeli helyre, Krisztusnak, a ker. vallás alapítójának melyik tanítására alapítja a gyónás elrendelését: arra feleletet nem kapunk. Nem, mert ez egyenesen a papság találmánya. Vessük össze ezt isten végtelen szeretetével, és irgalmával: elképzelhető-e, józan ésszel, hogy isten a maga

TÁRCZA.

Eljött az angyal.

Irta: G. DIÓSZEGHY MÓR

Eppen huszonöt esztendővel voltam fiatalabb akkor, mint most. Hát bizony ez a huszonöt esztendő nem repült el nyom nélkül az én fejem fölött sem. Akkor kövér, piros volt az arcom, pedig karácsony első napján is, azt a száraz prófontot rágtam, amit a katona pék lábaival ez előtt legalább két héttel dagasztott; most huszonöt év után sápadt és mély barázdákkal szántott arcom van, pedig minden ünnepen saját jóságos kezeivel dagasztott, puha kalácscsal kínál meg az én drága feleségem.

Akkor a császár szolgája voltam, most a jó Isten szolgája vagyok. Ott is csak közlegény voltam, itt is csak az vagyok, de nem tudok elég hálát adni a mostani gazdámnak, hogy abból a nagy, nagy rideg házból, ahol akkor több század magammal laktam elvezérelt ebbe a kicsiny szegényes hajlékba, ahol csak az én családommal ülöm körül az asztal.

Nem tagadom — hiszen hazudnám, ha mást mondanék — rideg élet volt az. Sehol, sehol egy

kis melegség, egy kis szeretet, még csak egy kis jóakarát sem. Az édes szülei háztól és az iskola barátságos, kedves falai közül szakadtam oda és vissza, visszasírt a szívem ezek után minduntalan. Oh, be sokszor fogott el a keserűség, ha egy-egy durva szó a lelkembe csapott. Pedig bizony alig-alig hallottam másféle szót ennél. De soha mélyebben nem ülte meg lelkemet a bánat még ott sem, soha a tűzhely melege, szeretete után nem vágyakoztam úgy soha, barátságos szóért nem áhítottam úgy a lelkem azóta sem, mint akkor karácsony estéjén, úgy esett a dolog.

Reggel kiglanczolva rukkoltunk ki a rapportra. Kapitány ur Weith mustrált bennünket végig. Odaért hozzám és szurós szemével a szemem közé vigyorgott. Aztán elkezdett vizsgálódni a sapkám rózsájától egész végig, már csak a csónak formájú bakkancsaim voltak hátra, fényes volt mindakettő mint a tükör, megláthatta benne a rezes orrát. Jobb láb fel! — kommandírozott. Bal láb fel! Itt egy kis szünet... Aztán egy ördögi felkiáltás: Ahá! — Két szeg hibázik a bakkancstalpból! Délután két órától hat órai kurta vas. Kerteuch! Marsch!

Mikor leszállt az az örvendetes este, amikor majdnem minden háznál boldog szívek dobogása mellett kigyul a karácsonyfa s asztalra kerül a puha kalács, amikor még a legszegényebb vis-

kegyelmének osztogatását a gyónástól tegye függővé és hogy az üdvösséget egyetlen felekezeti papsága kezébe tegye le? Ez nem egyéb, mint az isteni mindenhatóságnak, isteni kegyelemnek megszorítása, tömlőbe zárása.

Jól mondja egy prot. tudós, hogy egyetlen pápi rend sem talált fel hatalmasabb eszközt az uralkodásra, mint midőn a középkor legnagyobb pápája a gyónást, kötelezővé tette s kimondá: kötelesek vagytok minden vétkeiteket legalább egyszer a papnak megnyőni, földi és mennyei boldogságtok elvesztésének terhe alatt. (Hase. Pol. II. 178.) Mert, mi egyéb ezt, mint a Krisztus által fölszabadított emberi léleknek békóba verése; mi egyéb, mint az üdvösségnek — melyet egyedül Isten adhat csupán — a bűnös emberek hatalmába szorítása? Ezen hatalom mellett nincs hit és lelkiismereti szabadság; nincs meg az Isten képre teremtett embernek szabad, önkéntes erkölcsi megjobbulása. Mert így az üdv nem a Krisztus érdemébe vetett hit által jó létre, tehát nem egy belső, új élet eredménye: hanem külső, gépies cselekedet, melyre az egyén csak testi sanyargatása által folyt be.

E mellett az emberi szívnek legszentebb titkai ki vannak szolgáltatva a gyónató széknek, s a papságnak. Igaz, hogy tilos a bevallott bűn elárulása, de a történelem számos példát mutat, hogy a jezsuiták így jöttek tudtára igen sok állami titoknak. A gyónató-szék rejtelseit nem akarom felsorolni, csupán jelzem, hogy az ma is a felekezeti háboruságnak forrása. Mert mindenik

kóban is édes reménységgel és szeretettel szívükben ülnek körül a meleg tüzhelyt szülők és gyermekek; én réám itt a rideg és kemény katona ágyon, idegen emberek között — akiknek még, egy-kettő kivételével a nyelvük és hitük is idegen — kezemen, lábamon kurtavassal száll réám az alkonyat.

Ezer édes emlék tolt az agyamba. Hejh, mikor gyermek voltam, ilyenkor lopta az angyal csizmámba a cukros mandulát, meg az aranyos diót, meg a csákós huszárt, Teli volt a szívem örömmel, boldogsággal. Hát mikor a szomszédunk gyerekei eljöttek az ablakunk alá kántálni:

— Mennyből az angyal eljött hozzátok
Pásztorok, pásztorok

Vittem nekik annyi diót, kalácsot, hogy egész ünnep alatt megérték vele. Szegény édes jó anyám, — látva az örömet arczomon is — hogy csókolgatott ilyenkor! Most a hideg vas csókolgatja kezemet, lábamat, hogy a vér is kiserked belőle.

Csak még tavaly ilyenkor is milyen boldog voltam a kenderesi tiszteletes urnál a legációban. Milyen meleg szívvel fogadtak engemet, mintha csak a saját édes fiok lettem volna. Jó vacsorát csinált a tiszteletes asszony, piros bort hozott fel a tiszteletes ur, viruló szép rózsaszáluk, a Mariska kisasszony olyan szíves mosolylyal kínálgatott, mintha itt nőttem volna fel közöttük. Hát reggel mikor megkondult a harangszó, templomba men-

gyónatónak szigorúan meg van rendelve, hogy vegyes házasságoknál, a kath. félnek a gyónató székéből mindadig nyugtot ne engedjenek, míg mind a két nembeli gyermeknek katolikus neveltetése nincs keresztül vive. (Hase II. 179.) Így munkálnak közre a vallás szolgálai az isteni béke és szeretet fölépítésére.

II. Térjünk át most a másik álláspont megvilágítására. És tekintsük meg az üdvösség utját *protestáns állásponton*, kiváló tekintettel a papságra és az egyházra.

Mi protestánsok azt tanítjuk, hogy az egyház a *lelkiüdvösség ápolására* alapított intézmény. Tehát azon emberek társasága, kik ugyanazon vallásos alapon állanak. Ezen alap pedig nem más, mint a *Jézus Krisztus*. (I. Kor. III. 10).

»A Krisztus egyháza tulajdonképpen a Krisztus tagjainak, az az a Krisztusban igazán hívó, s neki engedelmeskedő szenteknek gyülekezete. Az igazi egyháznak pedig két jellemző sajátsága van: egyik az evangélium tiszta tudománya, másik a szákramentumok teljes használata«. (Confess. Aug.)

Luther szerint »az egyház egyedül az, melyet az isteni tekintély vonz, mely az istenigéjének szavát követi. Ezen szabály szerint — úgy mond — tedd próbára a pápát, ki magát az egyház nevével védelmezi, s úgy lásd meg, hogy azon szabály szerint tanít-e melyet Isten elébe adott«. »Ha azt látom, hogy azon Krisztust prédikálják és vallják, kit az Atya Isten küldött, hogy halála által minket övele kiengeszteljen, s nekünk

tünk, teli volt az buzgó, ünneplő néppel. Szépen elmondta nekik a tiszteletes ur, aztán a többi napokon én is, hogy mindenkinek: boldogoknak, szenvedőknek, özvegyeknek, árváknak, betegeknek, nyomorultaknak mondja ime az angyal: »Hirdetek nektek nagy örömet, mert ma született a Megváltó, aki Ur Krisztus a Dávid városában.«

És most . . . Óh vajjon eljön-e ide is a karácsonyi angyal? Lelkem elmélyedt önnön magába. Megszállta valami jól eső édes áhítat. Elfeleltem mindent: durvaságot, szeretetnek, tüzhelymelegének hiányát, kezemen lábamon a hideg kurtavasat, csak emelkedett lelkem fel-fel az ég felé és önkéntelenül felzendült ajkamon az ének:

»Krisztus urunknak áldott születésén
Angyali verset mondunk szent ünnepén.
Mely Bethlemnek mezejében régen
Zengett ekképen:«

Az ének egészen betöltötte a rideg kaszárnyaszobát, ahol a félhomályban idegen nyelvű és hitű katonák pihentek ágyaikon, egy-kettő akadt a mi hitünkbelől való is. Ezek a második sort már együtt énekelték velem, de mikor a második versbe belekezdettünk, az idegen hitűek közül is énekeltek velünk többen . . . Templommá változott a rideg katonaszoba.

. . . Oh, édes jó-Istenem! Mégis csak elküldötted a te karácsonyi angyalodat ide is!

kegyelmet nyerjen: akkor egyek vagyunk a do-
logra nézve, s a Krisztusban édes atyámfiainak,
s a a keresztyén egyház tagjainak tartom őket».

Melanchton azt mondja, »hol az isten igéje
van, ott van az egyház is«.

Kálvin szerint »az egyház minden szentek
— vagyis keresztyének — azon társulata, mely
az egész földkerekségén szétterjed, de a Krisztus
igaz tudománya, s egy szellem által lévén egybe-
gyűjtve, a hit egységét s az atyafiai szeretetet
fenntartja. Ezen egyházat úgy tiszteljük, mint
anyánkat, s annak kebelében folyvást megmaradni
akarunk«.

A két felfogás között az a különbség, hogy
mig a római egyház, mint üdvközvetítő intézmény,
szigoruan előírja mindenkire nézve a *hitet*: addig
a protestáns egyház, szabadon hagyja mindenkire
nézve, hogy mit higgyen. A kath. egyházban *hinni
kell* mindenkinek azt és úgy, mint az egyház meg-
állapította, — a prot. egyházban fenn van tartva
mindenkinek a szabad vizsgálódás. Ott dogma
(hitcikk) uralom van: nálunk erről jóformán szó-
lani sem szabad. Ott az a fő, mit a papság —
élén a római pápával — megállapít: nálunk pedig
az, mit Isten, a Jézus Krisztus által kijelentett.
Ott papuralom, itt teljes hitszabadság van.

A katolikus egyházban az üdvösség nem
szerezhető meg pusztán a hit által. A hit mellé
még jó cselekedetek is kellenek. A ki pedig nem
tud jócselekedeteket felmutatni: ott vannak a szent-
tek felesleges jó cselekedetei és kellő válság mel-
lett, juttat ebből az egyház. Mi pedig azt tanít-
juk, hogy a hit egymagára is üdvözít, a jó cse-
lekedetek, a kegyes élet pedig éppen a hitnek, s
a hit által nyert új életnek a gyümölcse. Ott min-
den egyes egyháztág csak a papság közvetítésé-
vel nyerheti meg az üdvösséget: nálunk pedig,
minden egyes egyháztág királyi pap, a ki maga
közvetlenül folyamodhatik Istenhez. Ott közben
járók vannak: itt nincsenek.

(Folyt. és vége köv.)

Vajda Ferencz

Isten igéje.

— Jézus békessége. —

Luk. II. 14.

Az életnek legdrágább kincse, Istennek leg-
boldogítóbb áldása: a *békesség*. Krisztus születése
előtt századokkal megjósolta Ézsaiás próféta,
hogy »gyermek születik, fiu adatik minékünk, ki
nevezetük *békesség fejedelmének*.« És, mikor a
jóslat betölt, mikor a Megtartó megszületett, an-
gyalok zengtek: *békesség e földön!* Krisztus egész
életében a békességet akarta meghonosítani a há-
borgó, bűnös szivekben s mikor tanítványaitól
bucsut vesz: az ő szerető tiszta lelkének békes-
ségét hagyja nekik szent és drága örökségül.

Mi is a Jézus tanítványainak nevezzük ma-
gunkat, nekünk is részünk van az ő isteni hagyatékában.
Van-e hát békesség ami lelkünkben; van-e békesség
ami házunkban? Gazdagít-e vi-
gasztal-e, boldogít-e, üdvözít-e minket a Jézus

békessége? Hogy e kérdésre mindenki megtudjon
felelni: megmondom, miben állott a Jézus békes-
sége. Ő benne bűn nem lakozott, álnokság az ő
szájában nem találatott; Ő szelid, alázatos és en-
gedelmes volt mindhaláláig, még pedig a keresz-
tnek haláláig; egész életében a mennyei Atya aka-
ratát teljesítette; Ő szertejárt és mindenkivel jót
tett s úgy szeretett minket, hogy életét is felá-
dozta érettünk. Ez volt a Jézus békessége. Ez a
békesség csak ott van, ahol az isten- és ember-
szeretet uralkodik a szivben.

És kinek ne volna szüksége erre a békes-
ségre? Hisz' bennünk még oly sok az önzés és
oly kevés a szeretet; oly nagy az elbizakodottság
és oly kicsiny az alázatos hit; oly hatalmas az
állat és olyan gyenge az ember. Ezért rombol oly
sok szivben, oly sok házban az elégtelenség, a
visszavonás, az egyenetlenség.

Örök szeretetnek Istene! küld el most is, a
te angyalaidat, hogy villámszárnyakon vigyék a
ma született Jézusnak békességét minden háborgó,
minden bánatos, minden bűnös szivbe, minden
viszálkodó házba, hogy legyen békesség e földön,
legyen békesség e hazában a sok háborúság után!
És te is, kedves lapunk, légy az Isten angyala s
karácsonyi ajándékul, vidd a Jézus békességét
kedves olvasóidnak, hadd teljék meg szivök, há-
zuk igaz örömmel és békességgel, a Jézusban
vetett hit által!

Szigmond Károly.

Karácsonyban.

Betlehemnek angyalserge
Szállj ki ma is a szivekre:
Hirdess nekünk új életet,
A Megváltó megszületett.

Betlehem világossága
Áradj ma is e világra.
Világíts meg minden lelket:
A Megváltó megszületett.

Betlehemi vezércsillag
Mutass nekünk ma is utat;
Igazítsd meg, ki tévedett:
A Megváltó megszületett.

Betlehemnek üdvössége
Szállj le hozzánk ma e földre;
Taníts hinni mindeneket:
A Megváltó megszületett.

(Feketelak)

Osváth Lajos

Hazai krónika.

— 1903. decz. 23. —

Az év története. Az Urnak 1903-ik eszten-
deje vége felé közelget. Méltó, hogy még egy
pillantást vessünk rá, és összefoglaljuk, hogy mi
történt ebben az esztendőben. Magyarország ál-
lami életét, hála a jó Istennek, semmi nevezetes
és rendkívüli esemény nem zavarta meg ebben

IME, HIRDETEK NEKTEK NAGY ÖRÖMET. (Luk. II. 10)

az esztendőben. Az európai béke zavartalan volt. Annak áldásait éreztük mi is. A béke érdekében sokat jártak-keltek az uralkodók. Különösen a magyar királyt és osztrák császárt látogatta meg majdnem minden európai uralkodó.

Ha kívülről élveztük a béke áldásait, belülről annyival nagyobb volt a háborúság. A katonai vita megindult még 1902. végén és 1903. karácsonja sem hozta meg a teljes békét. Kezdetben az ellen küzdött a balpárt, hogy az ujoncz létszámot ne emeljék. Ezt meg is nyerte, de ez a győzelem Széll Kálmán miniszterelnöknek és Fejérváry br. honvédelmi miniszternek a bukásába került. Széll helyett Hédekváry jött. Miniszterelnöksége pár hónapig tartott és arról nevezetes, hogy alatta történt a Dienes-féle vesztegetés és alatta kezdődött meg a magyar vezényleti nyelvért való küzdelem. Tiszát nov. 3-án nevezte ki ő felsége. A vezényleti nyelvet ő sem hozta magával Bécsből, de hozott egy csomó nemzeti engedményt. Tiszának, a Kossuth-párt miután meggyőződött, hogy ez időszerűt küzdelme nem vezet célra: leszerelt, de egyszersmind kimondatott a chlopi-hadiparancscsal szemben, hogy a vezényleti nyelv is alkotmányos úton állapittatik meg. Ezen esztendő arról is nevezetes, hogy május 1. óta a kormány költségvetés nélkül (ex-lex) kormányzott, és hogy sorozás nem volt. A képviselőház nem szavazta meg még a rendes ujonczlétszámot se. A képviselőházi harczból a nyert nemzeti kedvezményekkel szemben, az országnak igen nagy kára is volt gazdasági, kereskedelmi tekintetben.

A magyar nemzet ez évben kegyeletes ünnepet ült mindenfelé II. Rákóczy Ferencz, kétszáz éves nemzeti felkelésének fordulója és Deák Ferencz száz éves születése alkalmából.

A mezőgazdaságra nézve ezen esztendő a közepes termésű esztendők közé tartozik. Kezdetben a sok eső, azután a nagy szárazság okozta a gyenge termést. Adjon Isten boldogabb új esztendőt.

Világkrónika.

A világ folyása ezen esztendőben szintén csendes volt. Háborut egyik ország sem folytatott a másikkal. Sokat ijesztettek a maczedon felkeléssel, de Oroszország és Ausztria-Magyarország erélyes közben lépésére a szultán némi rendet csinált. A világ figyelmét egy kis időre Szerbia vonta magára. A nyár folyamán ugyanis katonai összeesküvők meggyilkolták Sándor szerb királyt és Draga királynét, és helyébe I. Pétert választották királynak. Aztán a rend helyre állott. Legujabban Oroszország és Japán közötti háborúról beszélnek; de, hogy lesz-e valami belőle, azt az új esztendő mutatja meg.

Egyházi élet.

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház decz. 20-án d. u. 5 órakor a kollegium tornacsarnokában tartotta harmadik egyházi estélyét, a következő programmal: 1. Ének: Te bened biztunk XC. Solt. I. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szavalat: Lányi Rózsika. 4. Felolvasás: Jellemek. Tartotta Szabó András ref. koll. tanár. 5. Ének. Mendelsohn XLII. Sol.-ból, soprán solo, kísérettel: Kovács Danielné. 6. A gyülekezet éneke. 7. Zárszó. Ezen estély jövedelme 16 kor. 20 fill. a »Vasárnap« terjesztésére fordították. Az estély rendezője az értekezlet női választmányának két tagja: Holstein Simonné és Nagy Irma voltak.

A brassói ev. ref. egyházban a közkeveltségnek örvendő vallásos esték, e télen is már megkezdődtek. Eddig két estély volt. Az elsőnek programja állott: 1. Gyülekezeti ének harmónium-kisérettel. 2. Ima, elmondotta Koós Ernő főreálisk. tanuló. 3. »Adventkor« Diószegi Mórtól. szavalta Utó Géza tanuló. 4. Felolvasást tartott »A hit eredetéről« Péchy Árpád lelkész. 5. »Áldjuk Isten nagy neved« énekelte a ref. ifjusági énekkar. 6. »Gályarabok fohásza« Tompa Mihálytól, szavalta Józsa Gyula tanuló. 7. Dicséret orgonakisérettel, énekelte az ifjusági énekkar. — A második estély másora volt: 1. Gyülekezet éneke a XXX. dicséret harmónium-kisérettel. 2. »Fohász« imádkozta Tóth Gyula tanuló. 3. »Viharban«, műdal, énekelte az ifj. férfiak. 4. Felolvasást tartott »A hit gyümölcseiről« Péchy Árpád lelkész. 5. »Keresem az Istent« Ábrányitól, szavalta Nagy Béla tanuló. 6. »Szent küszöb« Tompa Mihálytól, szavalta Józsa Gyula. 7. Az LIV. dicséret, énekelte az ifj. énekkar orgonakisérettel. Mindkét alkalommal igen szép számú közönség volt együtt és gyönyörűséggel hallgatta a szép programot. A vallásos esték egész télen tartanak, lelkésznek sikerült ez évben is a gyülekezet több előkelő tagját megnyerni felolvasónak.

Kovácsnai ref. egyházunkba hét példányban rendeltetett meg jövő évre a »Vasárnap«.

Gál Sámuel, a vajdahunyadi ref. egyház buzgó lelkésze, félszázadot meghaladó hű sáfárkodása után, 81. életévében, decz. 15-én meghalt. Nyugodalma legyen csendes.

Karácsonyi ének.

Krisztus születésének,
Krisztus születésének,
Nagy ünnepe megjött már,
Vigadjunk keresztyének,
Vigadjunk keresztyének
Öröme csak minket vár.
Dicsőség legyen
Az Atyának fent a menyekben,
Hogy nem hagyta az embert
A bün vert
Földön, vigagság nélkül,
Az égbül
Elküldé egyetlen egy fiát:
Adjunk érte hálát!

H. Szántó István.

Kegyesség útja.

— A karácsonyi ajándék. —

Elérkezett karácsonyest, a szeretet ünnepe. Kődös szürkeség borult a tájra. Az ólomszínű felhők közül csak néha csillant elő egy-egy csillagsugar. Az utcán a nedves időben bágyadtan pislogtak a gázlámpások sárgás fényei. A város ideges zaja elnémult, mintha kihalt volna teljesen az egész város. Csendes, néma az utca. Csak néha-néha siet hazafelé egy-egy elkésett ember kis csomaggal kezében.

E szent estén minden ember otthon van. A családi boldogság lélekneszesítő melegében sütkeznek mindenki.

Sokan élvezik a boldogságot, de még többen vannak megfosztva ettől a földi mennyországtól.

A sok-sok közül egy ilyen szerencsétlen Kemény Ödön. Egykedvűen csapja be a vendéglő ajtaját és elindul a homályban. Egész délután ott ült a gőzös levegőben. Czéltalanul bolyong az utcákon. Lelkét e nagy napon valami kimondhatatlan lehangoztság töltötte meg. Hideg, üres a szíve, sivár a lelke. Valami után vágyódik, de nem tudja miután. Oly rosszul esik neki látni az ablakon keresztül csillogó karácsonyfák gyertyáinak fénysugarait.

Sokáig bolyongott a locs-pocsos utcákon, végre egykedvűen hazafelé ballagott. Nemsokára elérte lakását. Ingadozva haladt a folyosón, miközben bepillantott háziasszonya szobájába. Ott ült háziasszonya, leányával Idussal. Az özvegy áhitatosan olvasott a bibliából; leánya ragyogó arczzal hallgatta az isteni igét.

Meghatottan nézte e kedves családi jelenetet egy ideig, azután lelkén ismét erőt vett a közöny, mely vastag réteggel fogá körül szívéét. Szobájába ment. Fáradtan vetette magát le egy székre. Meg sem gyújtotta a lámpát. Sötét minden. Lelke is üres és sötét.

Visszagondol eddigi életére. Mit csinált? Semmit.

Léha volt, kárörvendő, istentagadó. Lelkét a legcsunyább, a legpiszkosabb vágyak uralták. Nem indította meg őt soha embertársainak küzdése és szenvedése. Templomba sohasem járt, gyűlölte még a tájkát is. Majd eszébe jutott megboldogult atyja és anyja, akiket még kis korában veszített el. Idegen emberek közé került, akik csak pénzéért nevelték, lelke művelésére nem gondoltak. Ugy nőtt fel, mint a puszták fia.

Végre önálló lett. A nagyváros örvényébe került és a kavargós zürzavar tönkretette egész testét, egész lelkét . . .

Megborzadt ennyi bűn gondolatára. Félni kezdett a sötétben. Meggyújtotta a lámpát. Tekintete az asztalra esett. Egy új könyv hevert ott egy kis szelet papírral. Kíváncsian vette kezébe a könyvet: a biblia volt. A papírszeleten ez állt: »Kemény Ödönnek karácsonyi ajándéka a Jézuska.«

Megismerte az írást: Iduska írása volt. Egy gunyos mosoly vonult végig ajka közül. Őt az istentagadót a bibliával lepték meg; de lelkén mégis valami jól eső, eddig még nem érzett érzés rezgett keresztül.

Ő reá is gondolnak ebben a nagyvárosban. Hát még sincs egyedül. Ez a tudat jólesett beteg és fásult lelkének.

Kíváncsian csapta fel a bibliát és olvasni kezdett. Mosolyogva olvasott, de nem hagyta abba, hanem olvasott tovább mindjobban növekedő szeretettel. Lelkét csodás érzelem szállta meg. Káprázatos világ tárult elő a fekete sorok közül. Elvonult előtte a Megváltó isteni élete és szenvedése ezen a rögös földi pályán. A krisztusi szeretet meleg fénye és a keresztyén igazság világitó sugára ragyogtak be lelkét. Arcza boldogságtól fénylett. Megismerte Istent és a Megváltót. Boldogan tette be a bibliát. Imádkozni kezdett (először életében). Hálát adott a Mindenható végzetlen kegyelmének, amiért megmutatta a boldogság és idvesség útját.

Az egyszerű karácsonyi ajándék, a biblia, visszavezette Keményt Istenhez és a keresztyén élethez.

Raniszávlyerits György.

Felhívás előfizetésre.

Mit olvassunk? A ki üres óráit hasznos és tanulságos olvasmányokkal akarja eltölteni: az rendelje meg Székhelyudvarhelyről, a Becsek D. Fia könyvnyomdájából (Arpád utca 3 szám) a »Vasárnap« című képes újságot.

A »Vasárnap« a legtartalmasabb református, keresztyén képes családi újság. Nemcsak az egyházi élet folyásával ismertel meg, hanem a hazai és külföldi eseményeknek is hű tükrre. Vezércikkjei rendszeresen valamely egyházi vagy társadalmi kérdést tárgyalnak. Más közleményei közhasznú ismertetéseket, egyházunk multját, küzdelmeit tárják elénk, hogy azokból tanuljunk. Isten igéje cím alatt minden számban egy kis bibliai elmélkedést hoz, mely lelkiünket Istenre és az ő szent fiára Jézusra fordítja. Verseit, tárczaccikkjeit, egyházunk legkiválóbb írói írják. A Kegyesség útjában és a Hasznos tudnivalók között bő telki és testi tanácsokat osztogat. Vegyes hírei mindig a legfrissebb hazai újságokat hozzák. Szerület munkájában, könyörülő szamaritanusként, kötözi, gyógyítja a fájó sebeket. Képei szépek és képmagyarázatai mindig tanulságosak.

A »Vasárnap« karácsonyi száma a rendes egy iven kívül, még egy ivre terjedő gazdag tartalommal jelent meg. A karácsonyi mellékletet a következő kiváló egyének írták: Dr. Bartók György püspök, Gr. Kun Géza, Kenessey Béla, Nagy Károly, Bodor Géza, Bodor János, Péchy Árpád, Irsai József, Király Béla, Incze Béla, Diószeghy Mór, Dénes József.

A »Vasárnap« karácsonyi mellékletét, rendes előfizetőinken kívül, megküldjük azon újonnan belépő előfizetőinknek is, kik legalább egy félévre, újévtől kezdve előfizetnek a »Vasárnap«-ra.

A »Vasárnap« előfizetési ára: egész évre: 4 korona; félévre: 2 korona; negyedévre: 1 kor.

Előfizetési pénzek egy postautalványon — a melyre a névet, állást, lakást és utolsó postát tisztán ki kell írni: Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhely, Arpad-utca 3. szám.

Vegyes hírek.

Boldog ünneplést! A »Vasárnap« olvasóinak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk. Az anyagi örömi szózat vigyen békét, vigyen örömet, testi és lelki áldást minden szivbe. A szeretet állásaival megteljesedett szívek pedig adjanak hálát a jó Istennek, imádkozván e képpen: Dicsőség a magasságban Istennek!

Fekete karácsony. Az idei karácsony a fekete karácsonyok közé tartozik. A mult esztendő karácsonyában rettentő nagy hó és nagy hidegek voltak. Most szelíd, enyhe ünnepünk van. Bár a karácsonyi ünnep melege felolvasztaná a lelkeknek hidegségét, hogy ne csak künn, hanem benn a szivben is érezhető lenne az isteni nagy szeretetnek melege!

A »Vasárnap« jelen száma az 52. és egyzersmint az utolsó szám is ebben az esztendőben. Ezen szám két nappal előbb jelent meg, hogy a karácsonyi ünnepekre minden olvasónk megkapja. Az új évi első szám január hó 3-ikán jelenik meg.

József főherczeg leánya Klotild főherczegnő december 15-én Alcsuthon meghalt. A nemzet részvéte mellett Budapesten, a Szent István kápolnában helyezték örök nyugalomra. Temetésén megjelent Ő Felsege Ferencz József, magyar király is.

A delegáció üléseit Bécsben decz. 15-én s következő napjain tartották meg. Ezuttal nagyobb viták nem voltak, mert a közös bizottság most két havi indemnitást kért, amit meg is adtak. Januárban újból gyűlésezni fognak.

A magyar képviselőház decz. 18—23-ig még mindig tárgyalta a katonai javaslatokat. Most csupán az Ugron-töredék obstruál, de az általános vitához annak sincs több szónoka. A honatyák 23-án kapnak várakozást és 28-án már újból összeül a t. Ház.

Leleplezések. A Ugron-töredék erősen támadja a sajtóban és a parlamentben a Kossuth-pártot, hogy leszerelt és beadta a derekát Tiszának. Decz. 19-én a Házban Kossuth Ferencz és pártja méltó felháborodással utasítja vissza ezt a vádat. A védelem közben Polónyi azt mondta, hogy azért adták most fel a küzdelmet, mert Apponyi cserben hagyta őket. Ugyanis azt ígérte volt nekik, hogy míg a magyar vezényleti nyelvért küzdenek nem mond le az elnökségről, s ha feloszlatná a Házát; ő tovább is tart üléseket. Most arra kíváncsi a politikai világ, hogy Apponyi mit felel a nem várt leleplezésre.

Megfagyott gyermekek. A bardóczi határban két három éves kis gyermeket f. hó 13-ára virradólag megfagyott. A kis gyermekek a faluból kimentek a határra és az este ott érte. A sötétben pedig hazamenni nem tudtak. Hozzá tartozóik hosszas keresés után másnap reggel künn a határban egymás mellett fekve, megfagyva találták meg, a gyöngén öltözött, ártatlan két kis gyermeket.

Könyves láda.

Jó könyvek.

»Protestáns Árvaházi Képes Naptár« Szerkeszti: Kenessey Béla, a kolozsvári theol. igazgatója. Kiadja: Hornyánszky Viktor Budapesten. Megrendelhető a lelkészek útján. Ára 60 fillér.

»Keresztény Népbarát Naptár« Kiadja: A magyar biblia és evang. irat-terjesztő társaság. Kapható: Debreczenben a Csokonay-nyomdában. Ára 40 fillér.

»Egyházi Értekezletünk népies és más kiadványai« Hasznos olvasmányok. Kaphatók: Irsay József ref. papnál, Kolozsvár.

»Koszorú« füzetek, a Magyar Prot. Irod. Társaság népies kiadványai. Kapható: Hornyánszky Viktornál Budapest. (Akadémia-bérház).

»Magyar Szó«, Egyetlen protestáns irányu független napilap. Szerkeszti: Dr. Pályi Ede. Előfizetési ára: egy hónapra 2 k. 40 f., egy negyed évre 7 korona, egész évre 28 korona. Megrendelhető: Budapesten, Andrassy-út 48. sz.

A szerkesztő postája.

K. J. Felső-Tömös. Ugy hisszük, hogy a több oldalról jövő zörgetésnek meg lesz a kellő eredménye. Már eddig is feles számu új előfizető jelentkezett. A K. M. példányai sajnálatos expediciós hibából maradtak el. Utólag megküldöttük. Szives üdvözlét!

Cs. Zs. Erőd. A lapot megindítottam; meggy mint eddig. Azt is hittem, hogy már egészen elhagyott minket. Havonként legalább annyit kérek, amennyit most küldött.

K. E. Erzsébetváros. Köszönöm, de csak az új évben adhatom. Nagyon jó lenne, habár ennyivel gyakrabban felkeresne. Számítok rá.

F. S. M. Déce. Mi az e fajta tolakodásnak örvendünk a legjobban. Csak minél gyakrabban

I. L. Vizakna. Kaptam. Köszönöm. Az új évben jönni is fog. Szivesen üdvözlünk.

Z. L. Kraszna. Igaza van. Mi minden egyebet irunk, csak éppen privát levelet nem. De, hát csodálkozik azon? Dolgozatait szintén csak az új évben adhatom. B. u. é. k!

Többeknek. Kovászna, Alsó-Csernáton, Medgyes, Magyar-Igen, Patakfalva, Gidófalva, Magyar-Péterlaka, Feketelak a kért mutatványszámokat elküldöttük, a karácsonyi melléklettel együtt. Vajha eredménye is lenne!

Tóth F. Kolozsvár. A dolog csakugyan úgy van. Mi tévedtünk. Elővettük az N. K. elszámlolást és abból rajjötünk, hogy előfizetése rendben van. Szíves elnézését kérjük, mert ilyen dolog megesik a legnagyobb ügyelem mellett is.

M. M. Damos. Az alkalmi közlések miatt dolgozata szintén az új évre maradt.

„VASÁR NAP”

KARÁCSONYI MELLÉKLETE

Karácsony.

Békesség a földön! . . .

Égi izenet jött Istentől az emberekhez. Az ő hozzánk való nagy szeretetét megmutatta nekünk. Hozzánk küldötte szent fiát és a Bethlehemi mezőkön felhangzott az égi karok örvendő éneke:

Dicsőség legyen Istennek!

Békesség az embereknek!

E magasztaló ének lelkünkbe csendül mindig, ha jó a karácsony; ha reánk borul az alkony és a család, a szülők és a gyermekek örvendezve várják a napot, melyen a *Megváltó* született. — És ha a hívők serege felgyül az Urnak házába, hogy az *Igéret* beteljesedéseért hálaadjon: a föld határain mindenütt mint buzgó imádság, mint szent fohászkodás száll ég felé a népek és nemzetek forró óhajta: »*Békesség a földön az embereknek!*«

E forró óhajta viszi magával a »*Vasárnap*« is minden felé: a gazdagok hajlékába és a szegények kunyhójába, az egyházba és a társadalomba.

Békesség a családban! . . . A férjet és a nőt, a szülőket és a gyermekeket, mint égi láncz kapcsolja egymáshoz a *szeretet*, hogy egymásért élve és fáradva, mindenik a másiknak boldogságában keresse, lelje és lássa örömét. Az édes apa és az édes anya e szeretetből merítsenek erőt, hogy gyermekeikért hullatva verejtéket, bizó *hittel* hordozzák a terhet, melyet az élet vállaira rakott, hogy a fiak és a leányok legyenek a család ékességei, az egyház, a nemzet biztató *reményei*.

Békesség az emberek között! . . .

Annyi hiában való tusakodás és oktalan meghasonlás után érjen véget a viszály és legyen békesség a harcban kifáradott emberek között. Szünjenek meg a népeknek egymás vesztére törő háborgásai és a tesvér ne vivja testvére ellen az önző érdeknek, a haragnak, a gyűlöletnek, a szenvedélynek nemtelen harcait. A *békességnek* anyaga terjessze ki fölöttünk szárnyait és üzze el a szereit lelke közülünk a viszálynak gonosz szellemeit, hogy lakozzék békesség egyházunkban, hazánkban, az emberek között, békesség a mi lakó helyeinken és a mi sziveinkben.

Jövel Idvezítőnk, Istennek szent fia!

Mint a békességnek egyedüli Fejedelme, foglald el királyi székedet a mi sziveinkben! — Légy a mi erősségünk és ne távozzál el tőlünk. Ah! mert ez a világ a mi lelkünk békessége ellen tör és a mi szívünk nyugalma háborgatja szüntelen. Jövel Idvezítőnk és a te békessegeddel költözzél

be hozzánk, családunkba, egyházunkba, az emberek közé és a mi sziveinkbe, hogy szünjék meg a panasz, némuljon el a jajszó, hogy közel és távol, minden nép és nemzetség magasztalva tégedet, örvendő énekekkel köszöntse jöveteledet:

Dicsőség legyen Istennek!

Békesség ez embereknek!

Dr. Bartók György.

Elmélkedés a Boldogságról.

Repülnek az évek, aranyfényű, fakószürke pillangók s a mikor az aranyszínüekből a legtöbb repül a gyermek- s ifjukorban, elég sokszor észrevétlenül repülnek el, mert a gyermeknek öntudatlanul, az ifjunak úgy, hogy még fényesebbekre vár vágytelt szívében. Ha számot adhatna magának a boldog gyermek s ifju, hogy mit birnak, ám másként lenne s az örömök keblét betöltenék, gazdaggá tennék s kincsből jutna s maradna élethossziglan elég, azon időre is, midőn a fakószürke pillangók már gyérülő számban ugyan, felette elrepülnek. Ha tudná a gyermek, hogy mindazok a boldog perczek, amelyeket élvez, a jó Istennek ingyen ajándékai s hálával volna ezek mindegyikeért, a hála fokozná az örömét s azt teljessé tenné, a hála az örömet megállandósítaná benne és azt megőrizné a jövődön. Ha tudná az ifju, hogy az a sok jó, ami éri, Istennek ingyen adománya, élő hittel telnék el iránta s ez a hit volna legjobb útítársa a borus napokban is, mert a jóknak ingyen adója a jókban el nem fogyatkozik s jótéteményei a boruban is előragyoghatnak bármikor, bármily körülmények közt, mint a nap a felhő borította égboltra; a teljesült vágyak hálás szívvel s hithüségesen és igazán tudna örvendeni, azon erős hitben, hogy aki a javunkra irányuló egyik vágyunkat betöltötte, könnyen betöltheti a többit is, ha azoknak teljesülését reánk nézve jönnek tartja s a legszerényebb vágy teljesülésében is Isten jóságának és szeretetének világos jelét látná hasonlóan a hálás gyermekhez, ki a kapott karácsonyi ajándékban mindenkefelett azon jóságnak és szeretetnek örvend, melynek az a szerető szülék s rokonok részéről tanubizonyosága. Az a gyermek, aki még azt hiszi, hogy az ajándékot angyal hozta, szive szerint az angyal-

nak örvend leginkább, a szeretet küldöttje láthatlan megjelenésének, annak lenge lépteit, szárnyai suhogását lesi, várja szünetlenül. Az ingyen ajándék becsét nem a tárgy értéke, szépsége vagy hasznossága alkotja, hanem a szeretet, melynek az szemmel látható külső jele.

Annak, hogy a viszonyos boldogságot oly sokan nem találják meg, több oka is van, de én itt ezen lélektani ténynek csupán csak két okára szorítokozom, u. m. e kettőre: 1) arra, hogy igen sokan azt hiszik, hogy a boldogsághoz joguk van vagy érdemeiknél fogva, vagy már azért is, hogy az ember boldogságra született, hivatott s az élő lény épp úgy követelheti a boldogságot, mint a levegőt, amelyben él és a napfényt, amelyben sütkeznek. Csalódás! ilyen törvény nincs, a boldogság épp úgy Isten ingyen ajándéka, mint a napfény, de a vak még sem látja s a vakon született képzelni se tudja. A viszonyos boldogság iránt is fogékonyssággal kell birni s a kiből ez a fogékonysság nincsen meg, az hijában találkozik vele élete útjain, el megy mellette s meg nem ismeri, mindig keresi és soha meg nem találja. Csak az lehet boldog, a ki azt nem is követeli, a ki nem az absolut és itt e földön el nem érhető boldogság tündérlátványát úzi, kergeti, de nagyon is beéri a viszonyossal és azt egyedül Istentől reményli s hálatelt szívvel Istennek köszöni. 2) Azért van oly sok ember, a ki magát boldogtalannak érzi, mert szívüket szertelen vágyak ostromolják s azt a mi van, új után sóvárogva élvezni nem tudják egy a virágos réten sétálóhoz hasonlóan, a ki felteszi magában, hogy az ott levő virágok legszebbikét szakítja le, s végül kijut a virágos rétről a poros országútra vagy talán az élet köves és göröngyös útjai egyikére, anélkül, hogy virág volna kezében. A vágyaktól nyugtalanított kedély a legfényesebb csillagot keresi az égbolton s midőn hiszi, hogy megtalálta, a csillag elhalaványodik, mintha fénye kialudt volna s egy másik ragyog fel, s midőn már sorsát annak változati fényéhez kötné, sötét felhő borul a csillagos égboltra és sovár szeme, mely kielégítést nem talált, csalódva tekint vissza a földre s árnyba borul. A csillagok közt kereste a legfényesebbiket mind hiában, kereste a boldogságot ott, a hol az nincs, kereste a csillagok fényözönében, de nem kereste szívében, pedig a hívő és szerető szív a valódi örömek tanyája, tenyészhatára, termőhelye, a hol a boldogság megtalálható.

A szaporodó évekkel hosszabbodnak az árnyak, az aranyfényű pillangók elmaradoznak vagy már rég elhagytak s a fakószürkéek immár megjelentek. De ezek közt is van olyan, mely fény-

ben ragyog, saját fénye-é ez vagy kölcsönzött? bizony mind a kettőből lehet s az öregkor éppen nem mindig örömtelen s kristálytiszták az örömek a melyeket nyujt. Nem a tapasztalatok bősége forrása az örömeknek, a tapasztalat csalódásokkal jár, sok a keserű tapasztalat, de a teljesített kötelesség s a muló élet elmúlt napjainak emléke az élet lemenő napjának azon visszfénye, mely az immár fakó-szürkévé vált utolsó éveit az öregeknek fényben ragyogókká változtathatja át, csak hálásan tudjunk visszaemlékezni a derült napok adójára és a sirt ne végpontnak nézzük, hanem Isten után vágyó lelkünk az anyag békóitól való szabadulása határjelének, honnan lelkünk mintegy kalitjából megszabadult madár Isten felé repül. Vannak az öregeknek nemcsak a visszaemlékezés által okozott örömei, nemcsak azon erős hit által élesztett s ébrentartott s immár az eszmélet végpercéig állandóan tartó boldogító érzésünk s tudásunk, hogy további útunk Istenhez vezet minél előbb, de vannak, lehetnek a mindennapi élet folyamán is valódi örömeink családi körünkben azon kedveseink szeretete által, a kik hiven környeznek s igyekeznek hátralevő napjainkat derültekké tenni éltünk alkonyát megaranyozva.

Gr. Kuun Géza.

Karácsonykor.

Fényes csillag tünt föl az ég határán
Kis Bethlehemnek városa felett —
És szállt a hir, messze világot járván:
Judának új királya született!

El — napkeletre szállott h iradásul
Csillagfény szárnyain az izenet,
Angyali kar zeng, — a mennybolt kitarul —:
A szabadító im megszületett!

Bölcsek jövének, hódoló királyok,
Hozván tömjént, mirrhát és kincseket —
Ragyogó fényvel övezi a jászolt
Az Ur lelke: az örök szeretet.

S míg leborulván szemük csüng a bölcsön,
Az égi szó átjárja lelküket:
Új pásztor lesz, békét hirdet a földön,
Hivei része örök szeretet.

Ki legeltetvén Izraelnek népét,
Meghozza bünei bocsánatát,
Ádáz gyűlölség helyett égi békét —
Áldjátok azért Dávidnak fiát!

És jámbor szívvel, betakart orczával
Örömnepben örvend Izrael,
De félelem lakozik zsarnokával
És szolgálait véres parancscsal küldi el.

Zokogás támad Bethlehem határán,
A jajszó el — Rámáig hangzik el,

Pallos sujt végig a nemzet virágán,
Holt gyermekén szakad sok anyai kebel.

De szent fiát megmentik, Egyiptusba
Kisérik el az Urnak angyali,
Hogy onnan térjen meg Galileába —
Betelvén a próféták jóslati.

... Évszázak multak, új népek születtek,
Ember világ oly gyakran változott,
De győz hitünk, míg egyet el nem veszített:
A bethlehemi fényes csillagot.

Zug a harangszó . . . szent karácsony napja . . .
Boldogság ül meg a szívek felett —
És áhíthatnak hirdeti imája:
Áldott az Ur: az örök szeretet.

Incze Béla.

A bethlehemi pásztorok.

»És lőn, hogy mikor elmentek volna az angyalok ő tőlök a mennybe, mondának a pásztorok egymásnak: Menjünk el mind Bethlehemig és lássuk meg a dolgot, melyet az Ur megjelent nekünk.«

És a pásztorok csakugyan megindulnak nagy sietséggel. Nem úgy mint a mai emberek, akik Jézushoz vagy éppen nem is mennek el, vagy pedig őt csak olyankor keresik fel, amikor egyéb dolguk nincs.

Gyönyörű szép csillagos éjszaka volt. A tejút millió meg millió égi lámpása csak úgy ragyogott. Egy nagy fényes csillag meg úgy szórta a sugarakat, mintha csak tűzben égett volna. Jól látszottak Bethlehen fehér, mészkőből épített házai. Csendesesen pihent az egész város s az alvó emberek nem is sejtették, hogy mi történt abban a kis vendégfogadóban, a hova Mária meg József olyan fáradtan, olyan portól belepetten szállottak meg. Az álomba merült bethlehembeliek nem látták se az angyalt, se a mennyei seregek sokaságát, se nem hallották azt a karácsonyi új éneket, amelyet az angyalok énekeltek.

Hát egyszerre csak kopogtatnak az első ház ajtaján.

— Ki az? Mit akar?

— Pásztorok vagyunk. Keressük a Megváltót, aki született a Dávid városában.

— Itt nem született senki. Menjete. Mit háborgatjátok az embert!

És a pásztorok mennek tovább. Bezörgetnek a másik, a harmadik, a negyedik házába. Végig járják a kis várost, mely zsufolásig tömve van idegenekkel, akik réges-régen elszakadtak innen. De most visszatértek Augusztus császár parancsára, hogy »beirattatnának.« Itt elutasítják őket, amott még le is hordják, a harmadik helyen meg kíváncsian tudakozódnak tőlük, — mert hát az újságot akkor is szerették az emberek — a negyedik behívják és kikérdezik, hogy mit láttak? mit hallottak? Ki legyen az, akit keresnek? S a

mig így bolyonganak, nem tudom bizony, talán az ötödik, vagy a tizedik házban végre eligazítják őket, hogy »itt ni az istállóban egy szegény asszonynak most ezelőtt egy pár órával született egy kis fia; oda fektette a jászolba. Nem lehet bizony az valami nagy ur, mert különben nem istállóban született volna és nem jászol volna a bölcsője. Nem érdemes oda menni! Száz is születik ilyen szegény gyerek minden nap!«

A pásztorok azonban tudták, hogy ez az új szülött hoz békességet e földre azokba a szívekbe, akik őt befogadják és ez hozza alá az Istennek jóakarátát az emberekhez és amikor megtalálták »elhírdették azt, ami nekik a kis gyermek felől mondatott vala.«

Amíg ember lesz e földön, mindig keresni fogják a bethlehemi jászolbölcsőt, mert itt találják meg a Megtartót, aki az Ur Krisztus és aki egyszer őt sok keresés után megtalálja, az el fogja hirdetni, ami neki felőle mondatott, mert minden szó, minden ige mely felőle szól, boldogságot, békességet és üdvösséget ad; a boldog ember pedig szereti, ha mások is boldogok és a ki megtalálta az üdvösséget, az másokat is el akar vezetni az üdvösség forrásához.

A csillag ma is fenn ragyog. A mennyei seregek szava, mely a bethlehemi bölcsőhöz küld, ma is hangzik. Induljunk meg nagy sietséggel. Ne riasszon vissza, ha kérdezősködéseinkre talán durván elutasító választ is adnak az emberek; majd lesznek, akik útba igazítanak. Békességünk és üdvösségünk függ attól, hogy megtaláljuk a Megtartót, ki az Ur Krisztus, a Dávid városában!

Kenessey Béla.

A „Vasárnap“ vallásos iránya.

A névnek azt kell kifejezni, ami valamiben a fődolgoz.

A mi kedves kis lapunk homlokán a »Vasárnap« nevet hordja. Jól kifejezi azt, ami lapunkban a fődolgoz. Ujabb időben ugyan a »vasárnap« szó értelmét kezdik meghamisítani. Csak »munkaszünetet« akarnak érteni alatta. Nekünk azonban a »vasárnap« többet jelent, mint pusztán a hétköznapi munkától való szünetelést. Azt, amit régen így fejeztek ki: az Ur napja. Az Uré; azaz az Istené és a Jézus Krisztusé. Nem, mint hogyha felednők, miként a többi is az Isten napja; nem, mint hogyha nem tudnók, hogy más napjainknak is csak ugy van értéke, ha a Jézus Krisztus nevében élünk, dolgozunk, imádkozunk azokon. — Minden nap az Ur napja akárha dolgozunk, akárha pihenünk, akár a munkás ruha, akár az ünneplő van rajtunk.

S a »vasárnap« mégis különbözik a többitől. A keresztyén embernek ez a nap van rendelve arra, hogy a testi munkától megpihenve, *lelkével számot vessen*. E számvetés vonatkozik ugy a *multra*, mint a *jövőre*. A multra nézve ilyenkor kell — mintegy az Isten szent színe előtt — szá-

madásra vonnunk magunkat, hogy úgy gondolkozunk, éreztünk, cselekedtünk-e, mint ahogy egy Jézus Krisztus nevét viselő arra keresztelkedett embernek kell s az Isten gyermekéhez illik? A jövőre nézve ezen a napon kell új erőt, új elhatározásokat, új buzgóságot nyernünk további életünk helyes folytatására. A »vasárnap« a lelki számadás és lelki erőgyűjtés szent napja. Ami a zsidónak volt a sabbath (szombat) nyugalomnak napja: az a keresztyénnek a vasárnap: az Istenben való nyugalomnak napja. Megnyugodni az Istenben: mekkora szükségünk van nekünk erre! A multból mennyi hanyagság, mennyi bűn terhe nyom. Mindettől csak *bűnbocsánat* által szabadulhatunk. A jövőre nézve mennyi kétség gyötör, kísértet ostromol! Mindettől csak a jó Isten gondviselésében, segedelmében, megsegítő erejében vetett hit védhet meg. Ezek hirdettetnek nekünk a vasárnap prédikált szent evangéliumban, ezeket kérjük Isten szent gyülekezetében vagy házaik magános csendjében végzett buzgó imádkozásainkban.

Igy a mi »Vasárnap«-unk is. Minden számban *számadásra* hív. A világ és élet eseményein ha végig tekint, oda állítja azokat a Jézus Krisztus evangéliumának tüköre elébe, hadd lássuk, hogy »az Isten lelkétől vannak-e?!« S ha meggyőzve arról, hogy mily távol vagyunk a Jézus lelke és szelleme uralmától s *bűnbocsánat* könnyeit sajtolja ki szemükből: másfelől megvigasztal, felemel, midőn arról biztosít, hogy ha hiszünk Istenben és szent Fiában, kit válságunkra küldött, erőt is ad benne az *ujjászületésre*, egy új, mindig jobb és szentebb élet folytatására.

A »Vasárnap« minden dolgot, minden eseményt amiről ir vallásos szempontból néz, Istenhez való viszonyában tekint, hogy abból az olvasó lelke megtermékenyedjen, épüljön. Meg vagyunk ugyanis győződve afelől, hogy a világ folyását, családi, egyházi, nemzeti közállapotainkat — amelyek felől annyi a panasz — másként megjavítani nem lehet, csak úgy, ha az egyes tagok javíttatnak meg. Ezeknek megjavulása pedig csak a szívük megjavításával történhetik. E gyökeres javulást nevezi az evangélium *ujjászületésnek*.

Erre munkál a »Vasárnap« szívünk, lelkünk *ujjászületése* által, közállapotaink *ujjászületésén*!

Akinek szive érzi, hogy e mostani állapotokon változtatni kell s ezen változtatáson közremunkálni akar: álljon a »Vasárnap« zászlója alá! Szavunk, munkánk, hatásunk egyenként gyenge; de ha táborra tömörülünk, melynek zászlója Isten, fővezére Jézus Krisztus, fegyvere Istennek ígéje, a Szentlélek ereje: az eredmény kétséges nem lehet.

A cél az, mit Idvezítő Krisztusunk kitűzött: *az Isten országa*. Isten országa azonban csak Isten fiaiból alakul. Jöjjetek, tegyünk Istenfiává minden lelket! Éreztessük velük Istennek megváltó szeretetét, melyet megmutatott hozzánk a Krisztusban személy szerint. Mert aki érzi, hogy őt az Isten mily atyai szívvel szereti: lehetetlen, hogy ő is gyermeki szeretettel, bizodalommal ne szeresse az Isten. A ki pedig az Isten szereti:

szereti testvéreit, embertársait is, szereti a földet, a munkát, családját, hazáját, mert ez mind az Isten akaratja.

Ha nyugalalmunk van az Istenben, hiába tombol körülöttünk a világ. »Mi állunk és nem rettegünk; Isten kezében életünk!« Mert »akik az Isten szeretik, azoknak mindenek javukra vannak.«

Legyen ami »Vasárnap«-unk az Ur napja, az Istenben való nyugalalmunk megteremtője. Csak így lesz sikeres, áldásos hétköznapi munkánk is. Mert csak az Istenben bizók munkája sikeres.

Igy fizet meg nekünk a »Vasárnap« első sorban lelkiekben, de azután ezáltal anyagiakban is. Vajha, minél többen keresnek áldásait!

Kolozsvár.

Nagy Károly,

az egyh. ker. Fgyh. Ért. e. alelnöke.

Karácsonyban.

Odakünn zord, rideg világ van
És járnak sokan éjszakában.
Sok szenvedőnek hull a könnye
És nincsen aki letörölje
Nem tudja mennyi, mennyi árva,
Hogy hol pihen meg éjszakára.
Mem reméli nagyon sok özvegy,
Hogy öröme lesz-e még többet,
Jöjj Jézusom s szólj mindeniknél,
Hogy te nékik is születtél.

Szólj be a büszke palotákba,
Hol mindent borít fénynek árja.
És ebbe a ragyogó fénybe
Hány lélek ül sivar sötétbe.
Hol már undorra vált a bőség —
De, a szegénnyel ki törődne?
Én Jézusom tanítsd meg őket,
Hogy ne éljenek csak a földnek.
Ha Te szólsz, bizony megértik,
Hogy ez az út nem visz az égig.

Óh, nézz be a kicsiny viskóba:
Hogy, ki nappal a rögöt rója,
Pihenni mikor ide tér meg
Legyen neki meleg a fészek.
Asztala körül a családja
Mindig ölelő karral várja.
Mond: Boldogan nem azok élnek,
Kik kincseket kincsekre tetéznek.
Te egy jászolban születtél meg,
És örök kincsét bírod az Égnek.

Óh jöjj el, jöjj el minden népnek!
Azokhoz is, kik bűnben élnek.
Kiknek keblük benső világa,
Háborog, mint a tenger árja.
Óh jöjj el és tanítsd meg nékik;
— Hisz ők nem tudják és nem értik —
Hogy ő érettük folyt a véred,
Nyitva az út, hogyha megtérnek.
Öröme lesz rajt' szent Atyádnak,
Kinél mindig kész a bocsánat.

G. Diószeghy Mór.

Karácsony.

A téli hidegben is valami kellemes melegség áradoz ma át a keresztyén világon. Boldogítóbb az öröm, enyhébb a szenvedés, biztatóbb a remény, könnyebb az aggodalom, édesebb a vigasz és kevésbé nyomasztó a büntudat. Hisz' karácsony: a megváltó születésének ünnepe van ma.

Édes öröm tölti be a lelkeket ma, felismerve, hogy a Jézus jászol-bölcsőjéből az igaz vallás fénye dereng át a következő idők végtelenségén. Az igaz vallásnak, a keresztyén hitnek fénye jelenik meg szelid békességben: ez az a »nagy öröm«, melyet égi követ hirdet a kegyes szíveknek.

Nincs-e az első karácsony eseményében biztos újmutatás, hogy az igaz vallás nem az élet örömeiről való lemondás, nem a lélek eltemetkezése, hanem az élet jelenségeinek megtisztítása, megszentelése, a lélek öröme az Istenben. Az igaz vallás nem szakítható ki az élet rendes viszonyaiból. Mint a hegyi patak nem a futó záporban zuhog alá, hanem ott fakad a bérczek tövében, aztán a völgyön halad tovább lemosva a csillogó kavicsról minden iszapot, táplálva a parti növényzetet: úgy az igaz vallás is az emberiség rendes életviszonyai közt ered és azokat tisztítva, nemesítve, köztök csörgedez tovább.

Ime az üdv vallásának fénye ott gyul ki az első karácsonyban a családi tűzhelynél. Egy egyszerű családban gyermek születik. Lehet-e esemény, amely édesebb kötelekeket fűzhetne a földön?! Nyilthatik-e meg ennél e földön szentebb feladat, támadhat-e biztatóbb reménység? Nem érzi-e az édes anyai szív, mikor gyermekének tekintetében tisztaság sugárzik felé, a mennyország boldogságát maga körül? Nem feledi-e e boldogságban a kínos fájdalmat, melylyel életet adott? Nem gazdagul-e meg a szülői szív megbecsülhetetlen drága kincsekkel a reá nehezülő édes aggodalmakban, szent kötelességekben? Nem szenteli-e meg az ártatlan gyermeki szív a családi tűzhelyt, nem figyelmezteti-e az ő jelenléte szüntelenül a felnőtteket tisztaságra beszédben és cselekedetben, hogy meg ne botránkoztassák a tiszta lelket? Szóval, nem törle-e meg sok hajlékban az *asszony magzata a kigyó fejét: a bün uralmát!*

Bizony, Isten végtelen bölcsességét hirdeti, hogy egy ilyen családi eseményt tett az egész emberiségre az üdvösség kuféjévé. És éppen ezért helyesen van az is, hogy a karácsony a keresztyén társaságnak első sorban *családi ünnepe*. Isten az ő kegyelmének megjelenésével a családi hajlékot dicsőítette meg: méltó azért, ha a megemlékezésben viszont a családi hajlékból lövel vissza az égre a szeretet lángjában ama fény sugar, mely kigyújtja a *messiás* születésének csillagát.

Valóban megható is az a bensőség, az az édes áradás, mely e napon megnyilatkozik a szülői és gyermeki szívek között. Mennyi édes töpröngés, mennyi ártatlan titkolódzás, hogy minél teljesebb legyen a meglepetés. Bizony sok

háznál kezdődik meg hamarabb az a készülődés, mint általában a ünnepléshez készítő advent. A gazdag azon töri fejét, hogy mit is, — a szegény pedig azon, hogy mi módon szerezzen valamit övének angyali ajándéku. Még az övéivel nem törődő, érzéketlen kebelben is megszólal ma egy hang, mely feltűnő gyöngédségre vezet. A gonosztevő magába száll, a szenvedő visszafojtja fájdalmas sóhaját, mert irtózik megzavarni a lelki béke édes összhangját.

Bizony nincs a társadalmi életnek meghatóbb jelenete, mint ez a karácsonyi kép. És mégis éppen abban áll karácsony ünneplésünk legfőbb hiánya, hogy e külső jeleneteiben kimerítettnek tartjuk a karácsonyt. Ezért van, hogy a nagy tömegeknél az ünnepi zsolozsmával együtt nyomtalanul hangzik el a belső lelki felbuzdulás és ennek helyét már holnap újra a mindennapi élet vásári zsvaja foglalja el.

A karácsony mély jelentősége pedig abban érvényesülne igazán, ha ez a karácsonyi hangulat állandó gyökeret verne a szívekben. Ha sok érzéketlen szív megjegyzné magának, hogy csak az egymás iránti kölcsönös figyelem és gyöngédség tarthatja fen a családi tűzhely ápoló melegét. Ha a szegénynek a gyermeki szívek oly kicsiséggel megszerezhető öröméből állandó gazdaságává lenne a megelégedés. Ha a gazdag megismerve e napon, mindig gondosan keresné a jótéteménynek drága követ. Ha a gonosz többé nem engedné elszállani lelkéből a büntudat zaklatása közt ma feltalált magabaszállásnak szelid megnyugvását. Ha a gyűlölködő soha sem feledné el, amit ma izlett meg, hogy mennyivel édesebb érzés a szeretet a gyűlöletnél.

Ez eredményekben azonban a karácsony csak úgy vezet el, ha annak megható külső jelenségei mellett mélyebb tartalmába merülünk el. Be kell látnunk, át kell éreznünk, hogy az első karácsony kedves családi jelenetének igazi jelentőségét az adja meg, hogy a bethlehemi új születésben a »megtartó« született meg. Nem egy családnak, nem egy nemzetnek, hanem »minden népek« öröme ez. »Benne áldatnak meg a földnek minden népei.« Benne teljesül be a jóslat: »Nem leszen neked többé a nap nappali világosságod és a holdnak fénye nem világosít meg téged, hanem az Ur leszen neked örökkévaló világosságod. A te napod nem megyen többé alá és a te holdad nem fogya:kozik el, mert az Ur leszen neked örökkévaló világosságod és a te keserüséged napjainak vége szakad.« (Ésaj. 60, 19, 21.) Benne lett »dicsőség a magasságban az Istennek, békesség a földön és az emberekhez jóakarata.« Ő az Istennek ama szelid báránya, aki elveszi a világ bünét. Ő a mennyei Atyának szerelmes fia, kiben megengesztelődött. Ő az, aki által a bünből felemelt emberiség »Miatyánk«-nak szólíthatja az örökké való Istent.

Oh, mily boldogítólag szórtá szét áldó fényét a hit az első karácsonyban. Az egyszerű pásztorok minden kétségeskedés nélkül indulnak el az angyal szavára, napkelet bölcsei szent álmélkodással követik a feltűnt fényes csillagot, a

szent lélektől édes biztatást nyert. Simeon teljes meggyőződéssel szól: »mostan bocsátod el Uram a te szolgádat békével, mert látták szemeim időzítődöt.«

Ma is az isteni kegyelem ez áradásának — és nem csupán a szokásnak — kellene a szeretet külső megnyilatkozására ragadni a sziveket. A megtartóba vetett örvendetes hitnek kellene megnyilatkozni a karácsony szeretet munkáiban. De éppen ez a mai emberiségnek rendkívül nehéz. A mai nemzedék angyalok szavát nem hallja, csillagok járásában nem lát semmit a természet törvényén felül, a szent lélek ihletését nem ismeri: bizonyítékot kíván, hogy higgyen a megtartóban, Am csak éppen szemünket ne hunyjuk le és előtünk vannak a bizonyítékok. Előttünk már nem egy néhány nap, hanem kétezer esztendő hirdeti hogy *általa* »a vakok látnak, a sánták járnak, a bélpoklosok megtisztulnak és a szegényeknek az evangélium prédikáltatik.«

Két ezer esztendő története bizonyítja, hogy *nála nélkül* csak tévelyeg, csak nyomorog az emberiség s rajta kívül megtartást nem talál semmiben. Csatlakozzunk azért hozzá, nyissuk számára szívünket meg és akkor nem saját elégedetlenségünk, keserűségünk elfojtásával gondoskodunk mieinknek karácsonyi örömről, hanem a magunk számára is megtaláljuk az örömet abban a hitben, hogy Isten gyermekeivel lettünk és ő atyai gondviselésével őrökdi felettünk. Vajha ilyen örvendetes karácsonya lehetne mindenkinék, ki viseli a Krisztus szent nevét.

Pásztor.

Szórakozás.

Bármennyire elfoglaljon a hivatásunkkal járó kötelesség teljesítése és bármily drága időnk: lelkünk megkívánja, hogy életfenntartó munkánk mellett, más időtöltésben is részesítsük, szórakoztassuk.

Az emberi természet ezen szükségének kielégítésére a mai kor rendkívül tágas mezőt nyit. Szemképrázta látványosságok, művészeti remek alkotások, komoly és mulattató olvasmányok, különböző jellegű és czélu egyesületi, társulati összejövetelek, játékok vigalmak stb. nemcsak önként kínálkoznak, de mondhatni mintegy csábítják az embert a szórakozásra. És mi tényleg olyanok vagyunk, olyanok leszünk amilyen a szórakozásunk, mert ebben nyer egyéniségünk közvetlen kifejezést.

Egy helység, vagy ország ifjúságának és népének megszokott időtöltéséből biztos következtethetünk annak erkölcsére, jellemére, egyéni értékére. Szórakozásától függ, hogy sülyedjen lassan, vagy rohamosan az anyagi és erkölcsi bukásig. És ez emelkedésének úgy az anyagi jólét, mint a műveltség fokozatán biztos jelzője. Mindkét téren egyaránt szívhatjuk be szórakozásunkkal a lélekölő mérget, vagy az életet adó és fenntartó erőt, a szerint, hogy hol, kikkel és mivel szórakozunk.

Ezért sem az államra s annál inkább az egyházra nézve nem lehet közömbös, hogy népe, ifjúsága miben keresi és találja időtöltését! . . .

Szerencsés a nép és ifjúság, mely már megtalálta szórakozásának hivatott gondozóit.

Egyetemes magyar protestáns egyházunk, egyháztársadalmi tevékenysége épp erre irányul, s akkor fogja éreztetni valóban állam és nemzetfenntartó erejét, zajtalan munkája áldásainak gyümölcsseiben, mikor népünk és ifjúságunk egyetlen rétege sem tévedez, mint ma, pásztornélküli nyájként, a szívet és lelket emésztő, az anyagi és erkölcsi pusztulást siettető időtöltések mételyes-ingoányain.

Bodor Géza, ref. esperes.

Karácsonyra.

Leszálltak az angyalok a hulló csillagon,
Mégfürdött a lélek, ma nagy ünnep vagon.
Ránk derült földi menny, s örömtenger mellé,
S ínt egy fényes csillag szent Bethlehem felé.

Ott megjelen Isten, az égnek szent fia,
Kinek az anyja volt földi nő Mária.
S mit multunk távolán próféták ígértek,
Ma született ime a megváltó néktek.

Mennybéli harangok hirdetik szent danát,
A karácsony boldog kisdetek hajnalát.
Ma ragyog száz fény közt szép karácsony fájok,
Jézus galambja száll ez ünnepen rájok.

Ma zendül harsogva boldogok hymnusa,
Hogy az egész földet ez öröm átfussa.
Minden ki boldogul ez igaz hitében,
S tiszta szeretet leng most az egész népen.

Ránk derült, hogy majd a világ bűnét vegye,
S ez által a népét boldogabbá tegye
Üdvösség foly tőle, s megtisztulás nekünk,
Isten felkentjére megnyílt szívünk, lelkünk.

Eget besugárzó boldogság derült ránk,
Álmunk beragyogva nagy a mi hálánk.
A karácsony fénye világítja lelkünk,
Örök világosság ekkor jutott nekünk.

Kertész Albert.

Született nektek a Megtartó.

Mióta ősszüleink az édenkertjéből kiűzettek, azóta két nagy nyomoruság nehezedik az emberiség vállaira: a bűnnek terhe és a halálnak félelme.

Leemelni e terheket, ez földi életünknek célja évezredek óta. Annyi tenger idő nyomán, keresi az ember a boldogságot a világ végtelenében. A külső világot ezalatt meg is ismerte; de üdvét meg nem találhatta, a lelki világ titkaiba be nem hatolhatott; nem, mert benne volt és benne lakozott a bűnnek terhe és a halálnak félelme.

Mind ennek pedig, azért kellett így történnie, mert az emberen nyugodott az Urnak ítélete: Földből lettél, földé leszel. De az ítélet mellett mégis ott volt, az Ur hozzánk való nagy igralmának vigasztaló ígérete: majd megengeszteltem . . . az asszonyok magva megfogja törni, a kigyó fejét . . . Az Urnak ígéretei pedig, ámenek!

Azért tehát míg az idők teljessége el nem érkezett, mert az emberben minden szabadításra és megtartásra való erő; a vallásalapítók sötétségben tapogatóztak. Mózes a törvény nyügét hordozta. Budha, azt hirdette, hogy az emberi élet rendeltetése, a megsemmisülés. Bölcs Salamon és a híres Sokrátes pedig azt állították, hogy az élet csak hiábavalóság.

Igy, bár a vallásalapítók és a multak bölcsei nagyok voltak, de miért csak emberek valának; a végén is az emberiség átkellett lássa, hogy ők a nagyok is tévedtek, mert már maga az élet és az emberben élő ragaszkodás az élethez, erős bizonyítékok az élet magasabb rendeltetése mellett. Azt, hogy az ember, mennyire ragaszkodik az élethez, gyönyörűen példázza egy napkeleti rege, mely szerint:

Egyszer a pusztában egy vándort, egy vadállat üldözőbe vett. A vándor, hogy szabadulhasson, egy kiszáradt kutba menekült. De, amint lennebb ereszkedett, rémülve látta, hogy a fenekéről, egy nagy sárkány vicsorgatja feléje fogait. Kimászni nem mert, a kutba sem mert lebocsátkozni. Belekapaszkodott tehát kényszerhelyzetében egy a kut oldalába gyökeret vert bokor ágába. Így lebegett a mélység és magasság felett, kétség és bizonytalan remény között. Amint így körültekintgetett, rémülten látta, hogy a bokor tövében egy fehér és egy fekete egér — a nappal és az éjszaka, tehát a mulandóság jelképei — rágódnak. Elénk képzelete már a pillanatot is lefestette előtte, mikor azok a gyökeret elrágják és azután neki veszni kell . . .

Kétségbeeső töprengései és halálfélelmei között azonban meglátott az egyik ágon egy kis csüngő lépes mézet . . . és ime, minden nyomorusága daczára, addig kapaszkodott, míg szájával elérte azt. Így édesgette a kínálkozó mézzel, rövidre szabott földi élete, gyötrelmes perczeit . . .

A rege eddig tart . . . Ha végiggondoljuk előadott eseményét, úgy tettük mintha belőle látszanék felénk, a hajdankor bölcseinek szava: a mának éljünk, mert ugyanis meghalunk!

Bizony, nyomoruságosan szegény volt az emberiség addig, míg nem volt neki karácsonya. Ragaszkodott görcsös remegéssel az élethez, de nem ismerte annak sem igazi biztatásait, sem valódi rendeltetését.

De ime, egyszerre csak a sötétségben ülő nép látott világosságot! Az urnak ámene beteljesült. A bethlehemi csillag ragyogó fénye bevilágította a sötét éjszakát és felhangzott az angyalok karának éneke: Ne féljete, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész népnek öröme lézen. Dicsőség a magasságos mennyben Istennek, a földön békesség és az embereknek jóakarata, mert megszületett a világ megváltója, a Jézus Krisztus!

És úgy lön! Az asszonyok magva megtörte a kigyó fejét. Istennek egyetlen a maga életét adta miérettünk, hogy akik benne hisznek örökké éljenek. Aki büntelen volt, bünné lett miérettünk.

Amit nem tehetett meg sok-sok évezredek bölcse, azt megtette a fiu, elenyésztette: a bün terhét és a halál félelmét, azoknak lelkéről, akik őt uroknak vallották.

Ezért mondotta nagy diadallal Pál apostol is, midőn váltságunk nagy titkát megértette: Hol van halál a te diadalod, koporsó a te fullánkod? Istené legyen a dicséret, ki adott nekünk diadalt a Jézus Krisztus által!

Igen, az élet célját, becsét a karácsony evangéliumából értjük meg. Krisztustól tudjuk meg, hogy az igazi élet nem lehet más, mint élet az Istenben.

Örvendezzünk azért keresztyének e napon, mert született nekünk a Megtartó; ki által, a mi emberi hitteljes életünk már itt e földön minden megpróbáltatásaink daczára, kezdete a mi örök életünknek. Örvendezzünk keresztyének, mondjunk az Urnak új éneket!

Péchy Árpád,
brassói ev. ref. lelkipásztor.

A hivek seregéből

Tanításunkban gyakran elővesszük az Ó-Testamentomi példákat. A kegyes Tabitha asszonyaink előtt mustra. Az Új-Testamentumban Mária tanít az »egy szükséges dologra.« De hol a jó pásztor, ki ne gyönyörködnék az élő kövek, élő bizonyosságban!?

Ime . . .

AZ ÖREG GOMBOS Istvánné 80-on felüli az én hiveim seregében. Botjára görbülve gyakorolja az Urnak házat. Egy reggel elmondá rongyos »zsoltára«-történetét. Emlékbe kapta az egyik Rhéday-comtessétől a konfirmációkor. 72-ben nálunk nagy tűz pusztított, elégett a repülő madár, megsült az utcán keresztül futó állat. Gombos uram szekérszínjében csak a borona fogak maradtak. A ház asszonya a meleg gerendáról hirtelen lekapta égő zsoltárát. Táblája leégett, ujra kötteté. Ugy ment a templomba a hivek seregében énekelni a 207-ik dicséretet. — »Lakhelyüket a tűz hamuba takarta.«

Alig jött helyre Isten jó voltából a gazda ismét tűz támadt. Gombos uram portájából csak az egyik kapu-féla maradt meg. Gombosné asszony a régi zsoltárt ujra kellett kötsse. Unokája váltig mondta vegyenek ujjat — csak egy korona. De a nagyanyának csak az a régi kellett. Ez emlékeztette ifjúságának legszebb idejére. Ezt viszi ma is mindennap az áldott templomba. A többiből ő nem is tudná olyan szívvel énekelni: »Te benned biztunk!« . . .

Kolozsvár, 1903. decz. 13.

I. Irsay József,
magyar-utcai pap.

Szilveszter éjjelén.

Haldoklót virasztok — ezt a muló évet,
Még csak percek vannak életéből hátra;
Aztán oda roskad ama roppant sirba,
Melyben aluszik már annyi elhunyt társa:
Egyik szép — a másik bús emlékezettel
A mint jót vagy rosztat hagyva enyészett el . . . !

Igy e muló évnék sok lesz a rováson,
Mert családásoknál nem hozott egyebet:
Áldó sóhaj, könnyü nem kíséri sirba,
S nem viraszt fölötte hálás emlékezet.
Roncsaiból a sok tört vágynak, reménynek
Lesz a koszoruja e szomorú évnék . . . !

Könnyek nélkül ugyan egy év sem mulik el,
Mert hiszen halottak mindig lesznek s vannak,
És nem is lesz soha, soha elmulása
Az értök támadó s vérző fájdalomnak . . .
Árvának, özvegynek mindig lesz siralma,
Mig az élet végkép nem leend kihalva.

Haldokló év! tőlem megnyughatsz e részben,
Földi dolgokért nem bántalak tégedet:
Mi keveset hoztál azzal megelőgsznm,
Sőt azért is áldom az én Istenemet!
Ha áldása mindig bőven szállana rám,
Néha-néha én is elfeledném talán . . . !

Más egyéb az, amit felpanaszlok rólad,
Lelkemnek egyébert vagyon bántódása:
Te nem vittél minket közelebb a czélhoz,
Mely ki vagyon tűzve az ember számára,
Hogy ezáltal lenne boldogabb, nemesebb:
Isten országához nem vittél közelebb . . . !

Ezért nem fájlalom én sem elmulásod,
Bár veled száll el egy része életemnek;
S abban derüs napok édes örömök is,
Melyek soha többé életre nem kelnek:
Hanem ott maradnak örökre halottan,
Veled együtt ama roppant sirhalomban.

Volna szebb a pályád, ugy méltányolnálak,
S én ejtnék először könnyet a sírodra,
És emlékezedet a hálás szivekben
A halál után is élne, fenmaradna:
Mig így elmerülsz a feledés árjában,
Mint ki élt és meghalt hasztalan-hiában . . . !

Dénes József.

Karácsony a pusztán.

Félreeső, tanyán lakott Dániel Gábor uram
nagy számú családjával. Nem esett rosszul neki a
magányos élet. Hétköznap annyira elfoglalta a
gazdaság sok apró-cseprő baja, hogy szinte ör-
vendett, ha elérkezett a vasárnap, a nyugalom és
csendesség napja. Ilyenkor aztán egészen család-
jának élt.

Csak egy gondolat bántotta lelkét, az, hogy
nem volt templom a pusztán s a legközelebbi
kálvinista templomig csak négy órai erős hajtás
után érhetett el.

Leginkább érezte a templomozás hiányát
karácsony ünnepén. De nem azért volt ökeme
székely ember, hogy ne tudott volna segíteni ezen
a baján is. Karácsony első napján délelőtt tehát
gyermekkeit és cselédeit összehívta az első házba,
lakásuk legszebb szobájába; ott elénekelték egy
pár zsoltárt s minthogy Dániel Gábor uram vala-
mikor légátus is volt, a következő kis karácsonyi
beszédet tartotta meg az ő háza népe előtt:

Kedves gyermekeim! Most énekeltük el azt
a szép dicséretet énekes könyvünkéből:

A prófák elhallgattak
Krisztus a testben eljött.
A kiről nyilván szólottak
Az írárok ez előtt . . . (96. dicséret.)

A próféták elhallgattak. Azok, akik oly lel-
kesülten hirdették a csüggedő népnek az eljövendő-
Jézust, az Idvezítő születését, most hallgatnak,
mert nincs mit beszéljenek. Krisztus a testben el-
jött. Itt van maga az Ur. »Megjelent az Istennek
amaz idvezítő kegyelme minden embernek.« (Tit.
2. 11.) Örvendjete ti is gyermekeim. Legyetek
boldogok, vidámak ez öröm hallatára!

»Minden beteljesedett, ami megígértetett.«
Ott látjuk a kis Jézust az egyszerű jászolban.
Megjelent a karácsonyi angyalok serege. Látjuk
a boldog anyát, aki a legtiszteletreméltóbb asz-
szony lett egyszerre az egész világon, mert neki
jutott az a boldogság, hogy az isteni csecsemőt,
a lelkek királyát táplálhassa s ringathassa édes
anyai kebelén. »A próféták elhallgattak.« Beszél-
nek helyettök az angyalok, a pásztorok, beszél,
énekel boldogan a mi szerény kis családi kö-
rünk is. És kinek ne volna szüksége a nagy vigasz-
talóra? Megtörténik az, hogy a mi örömlünket
egyszerre rombolja szét a fájdalom szélvése.
Szemünk fényét elveszítjük, reménységünk sötét
ködbe burkolódik s nem látjuk a szabadulás-
nak utját . . .

E szónál könnyek tódultak Dániel Gábor
uram szemébe. Szegény öreg! Eszébe jutott most
minden szenvedése. Távol idegen földön katonás-
kodó fiának szomorú sorsa, kénytelen rabsága.

»Hát miért is volt olyan szabad száju? Mi-
ért legénykedett az a Lajos olyan nagyon magyar
ézelmével? Most nem kellene a sötét börtön falai
közt tölteni a karácsonyt. Különbén apja fia! Én
is olyan voltam, mint Lajos fiam, valamikor régen
legény koromban.

Az öreget alaposan kihozta a teksztusból
Lajos fiának szomorú sorsa. De azért egyet csa-
varintott ősz bajuszán s tovább folytatta a beszédet.

— »Hát azért szabad-e kételkednünk s két-
ségbe esnünk? Hát a napnak melegsége végkép
eltűnik az égről, ha a vihar csak hideget és erős
szelet hoz onnan? Istennek szeretete megváltozott
azért, hogy mi nem érezzük azt lelkünkben? Ta-
lán kialudt a nap az égen, ha az én csillagom
nem ragyog? Óh nem. Istennek kegyelme műkö-
dik. Az elborult égbolt ismét felderülhet. Az Ur
próbára tesz minket a szenvedés által. Addig próbál,
mig kiég szívünkben a földi tűz s megmarad
a tiszta színarany, az igazságnak s a hitnek tiszta
drágaköve. Krisztus eljött, hogy tűzzel keresztel-
jen meg minket, hogy átvigyen a fájdalomnak
minden lángján keresztül. De az éjszaka után haj-
nal derül fel. A bánatra öröm jó.« . . .

Csengetyü zörgés, kapu csapdosás lármája
zavarta meg az otthoni istentiszteletet.

— »Ki jöhet hozzánk ilyenkor? Uram Isten
ne hagyj el, — egy katona ül a szánon, — csak
nem az én Lajos fiam?

— Bizony ő az, édes apám, e szóval ro-
hant be a jó fiu s most már boldogan és szaba-
don ölelte át az ünneplő család minden egyes
tagját.

Kirdy Béla.